

Chemnitz
Kulturhauptstadt
Europas

2025

_C_THE
UNSEEN_

chemnitz2025.de

ČESKÁ VERZE

NEXT GEN
EAST x

Open Space
Chemnitz

15.11. –
31.12.25

SCHICHT
WECHSEL

O Next Gen East (příští generaci Východ)

Všichni jsme součástí jednoho většího příběhu. Příběhu vyprávějším o odcházení a nejistotě, o zůstávání a o všem mezi tím. Zároveň jsme všichni součástí mnoha malých příběhů, které často zůstávají skryté. Východoněmecká generace Z (1997–2012) vyrostla v regionu poznamenaném desetiletími změn a zlomových momentů. Na každém z těchto zlomových momentů najdeme světlé i stinné stránky a každý jeden tento moment má svůj osobní příběh.

My, iniciativa (K)Einheit, jsme se vydali na cestu, abychom pochopili, jaké dopady mají změny, které se dějí od roku 1989 do dnes. Společně s umělkyní Luise von Cossart se přibližujeme těmto příběhům a sdílíme naše pohledy a zkušenosti, jak historické události ovlivnily jednotlivé generace. Především se ale soustředíme na to, jaké příběhy chceme v budoucnosti vyprávět.

Při naší práci jsme vedli rozhovory se zástupci různých generací, propojili jsme německé, polské a české hlasy a sami zažili, jak se jednotlivé vzpomínky překrývají, fragmenty spojují v jasnější celky a vrstva po vrstvě se objevují nové perspektivy. Především jsme ale v příbězích a výpovědích našli společné rysy.

Tato výstava je pozvánkou k prožití příběhů na vlastní kůži a zároveň ke sdílení vlastních zážitků a vzpomínek. Staňte se součástí jednoho velkého vyprávění, které utváří naši budoucnost.

Východ v proměnách

Často se soustředíme na rozdíly mezi východním a západním Německem. Přitom ale přehlízíme, jak se po skončení socialismu změnily společenské poměry také v zemích jako Polsko a Česko. Pohled za hranice jasně ukazuje, že socialismus nebyl všude stejný.

S pádem Berlínské zdi v roce 1989 a zhroucením socialismu začalo pro východní Německo, Polsko a Česko období hlubokých změn. Během pár let se zásadně změnila politická struktura, ekonomické systémy a společenské hodnoty.

Pro východní Německo znamenalo znovusjednocení v roce 1990 konec NDR a přechod k tržnímu hospodářství a demokracii, to doprovázely rozsáhlé ekonomické změny, ztráta pracovních míst a nabývání nových svobod. Polsko a Česko prošlo svými vlastními změnami. Obě země se po roce 1989 reformovaly na parlamentní demokracii a přešly k tržní ekonomice.

Navzdory společným výchozím bodům se zkušenosti ale lišily. Zatímco v Polsku byla změna připravována již v 80. letech hnutím Solidarność, v NDR byl převrat náhlý. V Česku vedla sametová revoluce v roce 1989 k mírovému konci komunistické vlády.

Tyto změny se netýkaly pouze institucí, ale také každodenního života. Došlo ke změně vlastnických vztahů, vzdělávacích systémů, mediálního prostředí a sociálního zabezpečení.

Cesta k demokracii přinesla nové možnosti, ale také nejistotu, otázku identity a pocit ztráty.

Důsledky těchto změn ovlivňují společnost ve východním Německu, Polsku a Česku dodnes. Projevují se v rodinných příbězích, v otázkách regionální identity a politických postojích.

Tři země, mnoho hlasů – Německo, Polsko a Česko v dialogu

Zatímco ve východním Německu lze i mezi mladými lidmi pozorovat jakousi nostalgii po východě, tedy po NDR, a slýcháme věty jako „Dřív bylo všechno lepší“, v Česku a Polsku je situace jiná. Ke svému závazku zajištění blahobytu se jednotlivé státy stavěly velmi rozdílně.

V Polské lidové republice trávili lidé v osmdesátých letech kolem dvou a půl hodiny denně opatřováním základních potravin. V NDR bylo alespoň toto poměrně dobře zabezpečeno.

Lišila se také očekávání od nového systému. V Polsku převládal názor, dokonce i mezi mnoha členy strany. Že neoliberalní kapitalismus zlepší život polských občanů a občanek.

Toto přesvědčení zastávali mnozí v západním Německu, když přijímali NDR do tohoto systému. Přestože Polsko čelilo tlaku cizího kapitálu, reagovalo mimo jiné tím, že obyvatelům umožnilo odkup bytů za zlomek tržní ceny, kdežto ve východním Německu je dnes míra vlastnického bydlení v evropském měřítku velmi nízká.

V Česku měli lidé často možnost získat v dražbách malé provozovny, často své vlastní, a podnikat v gastronomii, maloobchodu či řemeslné činnosti.

Také v Polsku využila řada lidí liberalizaci hospodářství v 90. letech k zahájení svého podnikání. Ve východním Německu se tento vývoj ekonomické situace týkal hlavně bývalých smluvních pracovníků.

Současný dialog mezi Polskem, Českem a Německem se odehrává mezi možnostmi mírové spolupráce v rámci sjednocené Evropy a na pozadí hrozivých zkušeností 20. století. Nejen nacistické zločiny zůstávají v polské a české paměti stále aktuální. Také bolestivé vzpomínky na represivní zásahy proti Pražskému jaru v roce 1968, který byl podpořen vojáky z NDR a Polska. Od vstupu Polska a České republiky do Evropské unie v roce 2004 vznikla nová uspořádání, která vyvolávají otázky o rovnoprávnosti a roli států střední a východní Evropy v rámci Unie.

Všechny tyto historické události, rozdíly, podobnosti a různé příběhy starší generace ovlivňují, jak generace Z v těchto třech státech uvažuje a cítí a jak se dívá na socialistickou éru, svou vlastní situaci a budoucnost. Všechny tyto aspekty zpracovali účastníci workshopů do svých koláží.

Cesta k výstavě

Více než tři desetiletí po pádu socialismu jsou změny z roku 1989 stále patrné. Formovaly životní příběhy, rodinné historie i celé společnosti. Mnoho pohledů na tyto proměny však chybí, a tak často vzniká jen jednostranný obraz tohoto vývoje.

Projektem „Příběhy generací: překonávání hranic, utváření identit/y“ chceme tato prázdná místa zaplnit. Chceme porozumět tomu, jaké dopady mají zásadní proměny po roce 1989 na dnešní východní Německo, Polsko a Česko a co znamenají pro mladou generaci, která tuto dobu nezažila.

Naše generace, generace Z, vyrostla ve světě, který byl formován novými možnostmi, ale také zlomovými momenty doprovázené nejistotou a otázkami identity. Zajímá nás, jak se vzpomínky předávají a mění napříč generacemi.

Cílem projektu „Příběhy generací“ je umožnit společné zamyšlení nad vzpomínkami, identitou a budoucností. Od září do prosince 2024 jsme v rámci první fáze projektu InterGenOst navázali dialog mezi generacemi v Chemnitzu, Zwickau a Thalheimu. Tyto rozhovory se týkaly problematiky zůstávání či odchodu, aktivismu a zkušeností bývalých smluvních pracovníků a osob s migrační historií. Druhá fáze, InterEuropeOst, probíhala od listopadu 2024 do května 2025 a zaměřila se na širší kontext. V rámci workshopů s mladými lidmi z Polska, Česka a Německa jsme hovořili o vzpomínkách, identitě a dopadech politických změn.

Výstava „Next Gen East x Schichtwechsel“ (generace Východ x změna směn), vzniklá ve spolupráci s umělkyní Luise von Cossart, všechny tyto hlasy spojuje. Ukazuje hledání kořenů, příběhů a vzpomínek. Jsme totiž přesvědčeni, že kdo rozumí minulosti, může utvářet budoucnost. A kdo naslouchá druhým, pozná, že Evropa nekončí hranicemi, ale tvoří se v příbězích, které si předáváme.

k_einheit (Ne_Jednota)

Iniciativu k_einheit založila v roce 2022 Vanessa Beyer a Lisa Trebs. To, co začalo jako filmový projekt podporovaný mikro granty Evropského hlavního města kultury Chemnitz 2025, je dnes stále rostoucí síť mladých lidí z východního a západního Německa, kteří se zabývají vzpomínkami, identitou a budoucností.

k_einheit poskytuje mladé generaci prostor pro vyjádření a přináší jejich pohledy do veřejného diskurzu. Přitom se ukazuje rozmanitost životních zkušeností ve východním Německu. Cílem je dialog napříč generacemi a zdánlivými vnitroněmeckými hranicemi.

Filmové besedy, workshopy, výstavy a diskusní formáty podporují rozhovory o minulosti a současnosti a pokládají otázky, jak společně formovat budoucnost.

Iniciativa k_einheit byla oceněna v roce 2025 za své působení v oblasti kultury paměti a demokratické participaci cenou pro mladé Karl-Wilhelm-Fricke-Preises, kterou uděluje nadace Bundesstiftung Aufarbeitung.

O Schichtwechsel

Schichtwechsel (změna směny) vypráví o objevech a otázkách, o historii a kontinuitě. Je to pátrání – po místech, vzpomínkách a po kořenech. Výchozím bodem projektu je areál bývalé opravny vlaků Reichsbahnausbesserungswerks (RAW) v Halle (Saale), komplex výrobních hal a vedlejších budov, který od svého opuštění v 90. letech pomalu začal chátrat. Bývalý areál „Ernst Thälmann“ si v poslední 25 letech přivlastnila příroda. Rostliny prorůstají rozpadlými zdmi, střechy se propadají, materiály se rozkládají. Areálu tak hrozí úplný zánik a brzy i demolice.

Umělkyně během pandemie náhodou narazila na tento areál. V dobách nejistoty se prázdné haly stávají útočištěm, bezpečným prostorem ke zkoumání a provizorním ateliérem. Mezi pozůstatky práce, zbytky barev, prachu a dokumentů objevuje nejen umělecký prostor, ale také osobní vazbu. Jak její otec, tak i pradědeček pracovali kdysi v RAW. Schichtwechsel se tak stává zkoumáním rodinné i kolektivní historie, hledáním identity a východoněmeckém původu. Výchozím bodem je vždy materiál – nalezený, opuštěný, fragmentární.

Umělkyně se pohybuje prostory jako archivářka nebo archeoložka. Pracně sbírá, zkoumá a třídí. Objekty, stopy minulosti, se stávají svědky životních souvislostí a ozvěnou pracovního světa, který pomalu mizí z kolektivní paměti.

Ústřední roli zde hraje rovněž náhoda. Ta se stává principem hledání a tvorby, impulsem, díky němuž vzniká vzájemný vztah mezi materiálem a vnímáním. Ne všechna umělecká díla projektu Schichtwechsel se nacházejí přímo v areálu RAW. Materiály a asociace opouštějí konkrétní prostor a vstupují tak do metaforické roviny.

Požár v částech areálu a archivu a omezený přístup do areálu projekt proměňuje. Postup práce je stále více formován naléhavostí a pocitem ztráty – fyzická zkušenost chátrání a vědomí konečnosti udávají nové tempo. Díla vznikající v rámci projektu se pohybují mezi zoufalým pokusem uchovat minulost, přeměnou materiálu v nové a soustředěním na přítomnost. Materiál se stává metaforou paměti, samotná práce gestem proti zapomnění.

Schichtwechsel formuluje otázky týkající se původu, vnímání a vztahem mezi cizím a důvěrně známým: Kde jsme ukotvení? Kam sami sebe ukotvujeme?

Jak vzpomínáme a co zapomínáme?

Co přetrvává, co se mění v mlhavé obrysy, ticho, vzpomínku a řečené slovo?

Co zůstává nesmazatelně vryto do našich pamětí.

Luise von Cossart

Luise Tabea von Cossart se narodila v roce 1997 v Berlíně, v současnosti žije a pracuje v Halle (Saale). V letech 2015–2019 absolvovala vzdělání v oboru zlatnictví a zároveň bakalářské studium produktového designu. Od roku 2020 studuje na vysoké umělecké škole BURG Giebichenstein v Halle v ateliéru Obraz/prostor/objekt/sklo pod vedením prof. Sophie Hultén a prof. Natalie Häusler. Navíc absolvovala hostující rok v ateliéru malby pod vedením prof. Tila Baumgärtela. Díky stipendiu Nadace Alexandra Tutseka absolvovala zahraniční pobyt na Pilchuck Glass School v USA. Krom své umělecké praxe působila také jako kurátorka a asistentka v Burg Galerie. Její práce byly vystavovány v rámci skupinových výstav mimo jiné v Berlíně, Halle (Saale), Chemnitzu, Mnichově, Bruselu, Istanbulu a

Stanwoodu (USA). Von Cossart se ve své tvorbě věnuje tématům generace po změně režimu a otázkám paměti a zapomínání.

Popisy vystavených děl

Luise von Cossart: Im Labyrinth (v labyrintu) (videoperformance, 2023).

V širokém prostoru bývalého areálu RAW se osamělá protagonistka pohybuje labyrintem posetým sádkou. Cesty, smyčky a slepé ulice pokrývají celou podlahu haly. Jsou mapou procesu hledání. Vytrvale kráčí po liniích, obrací se a znovu hledá směr. Skřípění skla, šustění zažloutlých papírů a tlumené dunění projíždějících vlaků tvoří zvukovou kulisu jejího opatrného objevování. Toto dílo, úvodní práce projektu Schichtwechsel, naznačuje začátek uměleckého zpracování témat, zkoumání prostoru, orientace a změny. Vzniklo z prožitku proměny, nového města, prostředí a období společenských změn. Hledání začíná tady.

Luise von Cossart: Was tun mit verblühten Blumen? (Co s odkvetlými květinami?) (Papír, 46 x 68 cm; 2023)

Šestidílný soubor děl, vytvořený ze vzorových listů NDR, zachycuje květinový motiv, který postupně bledne. Vzor se stává ozvěnou, vzpomínkou na vzpomínku. Toto postupné rozplývání motivu odkazuje na proces společenského a individuálního stárnutí – na vymizení důvěrnosti a současného vzniku odcizení. Změny ve společnosti jsou patrné nejen v politické sféře, ale i v oblastech osobního života.

Autorka zkoumá napětí mezi povrchem materiálu a kolektivní vzpomínkou. Dílo zobrazuje obtížnost uchovávání vzpomínek a porozumění vlastní historii.

Luise von Cossart: Zeitkapseln oder Spuren verlorener Räume II (Časové kapsle nebo stopy ztracených prostorů II) (sklo, uhlí; 2023)

Dílo Časové kapsle sestává ze tří foukaných skleněných nádob s několika komorami, z nichž každá obsahuje několik kousků uhlí – reliktní shořelých objektů v areálu RAW v Halle(Saale). Kapsle představují schránku, vzpomínkový artefakt a zachycený okamžik mezi materiální destrukcí a symbolickou kontinuitou. Von Cossart zaznamenává a uchovává poslední stopy svého hledání. Navzdory pomíjivosti.

Luise von Cossart: Spuren verlorener Räume (Stopy zaniklých míst (barva a uhlí na plátně; 2024, 110x170cm)

V redukované barevnosti, oscilující mezi temnou černí a do bílé lámajícími se odstíny, se formuje fragmentární pohled na prostory bývalého areálu RAW v Halle. Okno s krajkovou záclonou, staré neonové trubice, zbytky architektury – stopy mizející estetiky a zároveň nositelé vzpomínek. Moment deformace, kdy se prostor pod tíhou času ohýbá a proměňuje.

Dominantní je zde materialita díla: umělkyně pracuje s uhlím nasbíraným po požáru v areálu. Dílo tematizuje otázky persistence a trvalosti hmoty a možnosti udržení vzpomínek pomocí umělecké tvorby.

Luise von Cossart: Renovierung von verlorenen Orten (*Renovace ztracených míst* (video performance s Anninou Sarantis, projekce; 2022))

V prostoru bývalé kovárny se nachází stroj pokrytý pestrými sprejovými nátěry – památka na dávnou práci a vzpomínky. V tomto snímku je objekt dvěma osobami transformován do abstraktní bílé podoby. V průběhu procesu se stroj stává stále více kontrastním vůči křehkému, rozpadajícímu se okolí; akt malby svrchní vrstvy zůstává ambivalentní: je symbolem uchovávání i přepisování zároveň; překlenutím časové propasti mezi minulostí a přítomností ožívá historie místa jako tělesná stopa.

Luise von Cossart: Phaeton, der Strahlende (Faethon zářící (zavěšená socha (čtyři části)); sklo, kov; 2025)

V místnosti visí ze stropu čtyři skleněné sochy. Každá se skládá z duté skleněné koule, přes kterou byly během procesu tvorby nataženy jeden nebo více kovových kruhů. Tyto kovové komponenty pocházejí z areálu RAW v Halle – jsou to pozůstatky technických zařízení, jejichž původní funkce autorce není známá. Právě tato nejistota je výchozím bodem díla: otevírá prostor pro spekulace a imaginativní dohady o minulosti, jejíž součástí jsme nikdy nebyli, přesto se s ní setkáváme – v tichých, opuštěných místnostech, v nevyprávěných příbězích místa.

Dutý skleněný objekt připomínající planetu označuje materiální prázdnotu, kolem níž se utváří obsahová hypotéza. Formální asociace s tvarem planety zároveň odkazuje na

hypotetickou existenci další planety v naší sluneční soustavě jménem Faethon. Dílo tak tematizuje obsahovou činnost a pozici umělkyně v rámci projektu Schichtwechsel – představuje hypotetické přiblížení a pohled astronomovým dalekohledem do vlastní minulosti.

(Vysvětlivka: V 18. století vědec Johann Daniel Titius vytvořil empirický vzorec, který měl popisovat vzdálenosti tehdy známých planet v naší sluneční soustavě. Na základě tohoto vzorce dospěl k závěru, že mezi Marsem a Jupiterem by měla existovat další planeta – kterou pojmenoval Faeton. Tato teorie však byla vyvrácena).

Luise von Cossart: Inventurdifferenz (Inventurní rozdíl) (výběr citátů; olověná sazba na papíře z NDR a dokumentech z RAW; edice 2023)

Dílo shromažďuje výběr citátů převzatých ze zbývajících dokumentů z archivů bývalého RAW v Halle (Saale). Prezentované ve vyjímatelných závěsných registrech se stávají materiálními svědky minulých pořádků. Inventurní rozdíl je chápán jako pokus učinit tuto ztrátu viditelnou – jako současný stav stojící proti chybějícímu ideálu minulosti. Výběr citátů se řídil jejich emoční intenzitou a „prožívanou pravdivostí“ – tedy větami, které provokují, zneklidňují nebo vyvolávají dojem, že skrývají pravdu. V tomto výběru se koncentruje subjektivní rovina bádání: hledání pravdivosti ve fragmentech, tápání mezi vzpomínkou a vyprávěním.

Inventurní rozdíl tím pádem nereprezentuje pouze historický kontext, ale i samotný proces sbírání, interpretace a pochybnosti.

Označuje propast mezi faktem a citem, dokumentem a fikcí, a stává se tak ústředním komentářem v rámci projektu Schichtwechsel, který se zabývá otázkou rekonstrukce minulosti.

Luise von Cossart: Das Nest der Arachne (Hnízdo Arachné) (socha; sklo, krajkové záclony (z areálu RAW); 2025)

Hnízdo Arachné vzniká zde přímo na místě v dialogu mezi umělkyní a návštěvníky.

Výchozím bodem práce je prostor dílny a napnuté krajkové záclony z bývalého areálu RAW, které jsou splétány do křehkých struktur a vytvářejí hnízda. Během výstavy se tato hnízda naplňují malými skleněnými kapslemi – nádobkami, které připravila umělkyně a které účastníci doplňují svými osobními vzpomínkami, myšlenkami, otázkami či asociacemi. Vzniká tím síť propojující osobní a kolektivní, postupně se formující mapa sdílených zkušeností.

Dílo propojuje celý projekt Schichtwechsel: využívá princip zachycování a retrospektivy, zároveň ale obrací pozornost k přítomnému okamžiku. Díky společnému plnění a vzájemnému propojování vzniká nový přístup k paměti. Paměť, která není archivní, ale živá a dýchající.

k_einheit: Graphic Recordings (Grafický záznam) (Stephanie Brittnacher, 2024; Mimi Hoang, 2024)

V průběhu generačních dialogů projektu „Generationsgeschichte“ v roce 2024 ztvárnily Stephanie Brittnacher a Mimi Hoang rozhovory, atmosféru a myšlenky do vizuální řeči.

Jejich grafické záznamy dokumentují okamžik sdílení. Ukazují diskutovaná témata, která jsou relevantní napříč generacemi: životní reality lidí s migrační zkušeností a bývalých smluvních pracovníků, aktivismus a životní perspektivy v Chemnitzu a okolí. Tak se formují vizuální stopy paměti: pomíjivá slova se přetvářejí ve společné obrazy, v nichž nadále působí dialog a sdílení.

k_einheit: Kolaže (2024 – 2025)

Tyto kolaže jsou výsledkem individuálního zpracování zkušeností. Vznikly během workshopů s mladými lidmi (1997–2012) v Německu, Česku a Polsku, kolaže propojují dojmy z konverzací, osobní příběhy a představy o budoucnosti. Účastníci se tak kreativně zabývali tématy identity, představami o budoucnosti a reflektovali okamžiky z rozhovorů. Každá koláž je reakcí, ozvěnou prožitých zkušeností. Ve své rozmanitosti ukazují kolaže, jak se vzpomínky a představy o budoucnosti vzájemně prolínají. Ukazují, že identita je proměnlivá, tvárná, mnohvrstevnatá a otevřená.

k_einheit: Zwischentöne (nuanse) (nagrania audio, 2024)

Audiozáznamy zpřítomňují hlasy účastníků. Ti po skončení událostí sdíleli své dojmy, zkušenosti nebo myšlenky, které v diskusi často nezazněly. Někteří odpovídali na konkrétní otázky, jiní volně vyprávěli o osobních dojmech a zážitcích.

Tyto hlasy jsou víc než pouhé záznamy – jsou to nositelé vzpomínek. Ukazují rozdílné způsoby, jakými lidé interpretují dějiny a současnost, a jak zaznamenávají okamžiky, které by jinak nenávratně zmizely.

Slovníček pojmů

„Východ“

Komplexní termín zahrnující různé zkušenosti – od Východního Německa až po sousední státy, jako jsou Polsko a Česko. „Východ“ není jednotný, ale formován různými dějinami a identitami.

Kultura paměti

Jak se společnost vyrovnává s minulostí: co je připomínáno, co zapomíná, a jak tyto příběhy ovlivňují současnost? Kultura paměti není nikdy uzavřená a mění se s generacemi.

Generace Z

Jedná se o generaci narozenou přibližně mezi lety 1997 a 2012. Pád Berlínské zdi nezažili, ale jejich svět je ovlivněn transformacemi po roce 1989.

Identita/y

Identitu lze chápat jako odpověď na otázku, kdo vlastně jsem. Vždy se jedná o balancování mezi subjektivním „nitrem“ a společenským „vnějškem“, tedy o individuální zakotvení ve společnosti. Potřeba utvářet vlastní identitu odráží základní lidskou potřebu uznání a sounáležitosti. Každý má více příslušností: regionální, národní, kulturní, rodinnou. Množné číslo „identity“ poukazuje na tuto rozmanitost a na to, že identita je proměnlivá a mnohvrstevnatá.

Mezigenerační dialog

Rozhovor mezi lidmi různých věkových skupin. Setkávají se zde osobní zkušenosti starších generací s otázkami a pohledy mladších – výměna, která podporuje porozumění a formuje představy o budoucnosti.

Kolektivní paměť

Společné vzpomínky skupiny, společnosti nebo generace. Formuje se prostřednictvím příběhů, rozhovorů, médií či historicky významných míst. Kolektivní paměť se mění s časem – podle toho, které hlasy zazní a jaké zkušenosti se předávají dál.

Vyprávění

Vyprávění jsou příběhy, jimiž lidé interpretují své zkušenosti a předávají je dál. Ovlivňují naše chápání minulosti, přítomnosti a budoucnosti – jak na individuální, tak na kolektivní úrovni. Různá vyprávění mohou existovat vedle sebe nebo si vzájemně odporovat.

Východní Evropa / Středovýchodní Evropa

Středovýchodní Evropa označuje konkrétní země v Evropě, jako jsou Polsko, Česko nebo Maďarsko, které mají vlastní zkušenosti se socialismem a transformací. Termín zdůrazňuje historické, kulturní a politické zvláštnosti regionů na východ od Labe a Saaly. Východní Evropa je širší geografický pojem zahrnující oblast až k Uralu; zároveň jde o politické souhrnné označení východoevropských států, jako jsou Ukrajina a Moldavsko.

Socialismus / Postsocialismus

Socialismus označuje politický a hospodářský systém, který platil do roku 1989 v NDR, Polsku, Česku a dalších státech východního bloku. Postsocialismus označuje následující období – změny, možnosti a zlomy, které dodnes zanechaly stopy.

Transformace

Termín pro celkovou společenskou, politickou a ekonomickou změnu po pádu socialismu ve středovýchodní Evropě a bývalém Sovětském svazu. Proces dodnes ovlivňuje každodenní život, identitu a vzpomínky.

Poděkování

Děkujeme všem, kteří s námi v rámci dialogů iniciativy (K)Einheit sdíleli své vzpomínky, myšlenky a hlasy. Děkujeme umělkyni Luise von Cossart za její práci v bývalém areálu RAW v Halle, stejně tak děkujeme Emilii-Carlottě Benedetti a Nadji Junghanss za realizaci výstavy. Poděkování patří také našim partnerům v Německu, Polsku a Česku za podporu a spolupráci na projektu. A především děkujeme vám návštěvníkům. Jen díky vašim otázkám, pohledům a pozornosti se výstava stále rozvíjí.

Partneři & Sponzoři

... Post Bellum

Schöpflin Stiftung:

Brückestraße 10 | Zentrum Neckß
09111 Chemnitz
chemnitz-open.space

Gefördert vom

Bundesministerium
für Familie, Senioren, Frauen
und Jugend

im Rahmen des Bundesprogramms

Demokratie *leben!*

sowie vom Freistaat Sachsen

Diese Maßnahme wird mitfinanziert durch Steuermittel auf der Grundlage des vom Sächsischen Landtag beschlossenen Haushaltes.

initiiert von
**KUNST
SAMMLUNGEN
CHEMNITZ**

**Gefördert vom Lokalen Aktionsplan
der Stadt Chemnitz**

CHEMNITZ
KULTURHAUPTSTADT
EUROPAS 2025

